

Voorwoord

Namens alle uitvoerenden heet ik u van harte welkom bij het concert 'Schoonheid en Troost' met werken van vier grote Franse componisten: Fauré, Saint-Saëns, Poulenc en Ravel.

Lichtvoetige melodieën en geraffineerde harmonieën zijn kenmerkend voor de Franse componeerstijl. Die luchtigheid maakt het bestaan dragelijk in moeilijke tijden, zelfs rond het afscheid van het leven. Zo ook in het programma van vandaag, waarin de schoonheid van de natuur en mooie melodieën een duidelijke troostende uitwerking hebben.

Dit jaar is voor Nieuw Kamerkoor Delft voor een belangrijk deel gewijd aan Fauré. Ook na dit concert hebben wij nog geen genoeg van zijn Requiem en organiseren daarom een 'scratch' in het najaar, op zaterdag 7 november. Op één dag repeteren we en geven aansluitend een concert. Ook u kunt, als geoefend amateurzanger, zich hiervoor bij ons opgeven.

Maar terug naar vandaag: wij wensen u een fijn concert toe!

Marise Kessels, voorzitter Nieuw Kamerkoor Delft

Uitvoerenden

Dirigent: Raymond Honing
Zang: Wendy Roobol, sopraan
Michiel Meijer, bariton
Orgel: Cees van der Poel

Strijkersensemble

Viool 1: Karin Kemper, Eline Schoonhoven
Viool 2 : Esther Papma, Sigrid Hendriksen
Altviool: Roderik von Maltzahn, Erik Wendrich
Cello: Paul Janse
Contrabas: Fulco Blokker

Koorzangers

Sopranen: Cora Cox, Loes Elshof, Marianne Hoekstra, Saskia Kaaks, Roos Schlotter, Annemarieke Slavenburg, Els Stikkelman
Alten Maili Blauw*, Josée Claassen, Barbara Ingenhousz, Marise Kessels, Hélène Parmentier, Carola Smits
Tenoren Bert van den Braak, Sébastien Baumlin, René Delfos, Gerrit van Eeden, Kees van der Linden, Eric van Straten*
Bassen Klaas de Boer*, Ron Glotzbach, Wim Prinse, Arnoud Reinders, Ruud Schram, Felix van Waart

* projectleden

Over het koor

Het Nieuw Kamerkoor Delft is in 1984 opgericht door de Delftse musicus Maarten Surtel, een groot liefhebber van 20-eeuwse muziek. Andere dirigenten volgden. Vanaf 2009 leidt Raymond Honing het Nieuw Kamerkoor Delft.

In 2014 bestond het Nieuw Kamerkoor dertig jaar. Dit is gevierd met een verrassend programma, genaamd 'Confrontations'. Hierbij werd hedendaagse a capella koormuziek afgewisseld met begeleiding door een altviool (met een compositie voor koor en altviool solo) en intermezzo's met dans op de Goldbergvariaties van Bach. Het jubileumjaar is afgesloten met een uitverkocht kerstconcert in de Oudkatholieke kerk, waarbij moderne en oude muziek werd afgewisseld met een verhaal en gedichten.

Op het repertoire van het Nieuw Kamerkoor Delft staat met name a capellamuziek uit de 20e en 21e eeuw. Als het in het programma past, zingen we ook koorwerken uit vroegere eeuwen, zoals nu het Requiem van Fauré, gecomponeerd tussen 1888 en 1890.

Het koor bestaat uit circa 24 enthousiaste, veelal geschoolde amateurs. We repeteren op maandagavond in de sfeervolle foyer van het Rietveldtheater, Rietveld 49 in Delft.

Lid worden?

Bent u een geoefend zanger, houdt u van nieuwe muziek en hebt u zin om met ons te zingen, kom dan eens langs tijdens een repetitie. Mocht er bij de stemgroep van uw keuze niet meteen plek zijn, dan kunt u op een wachtlijst komen.

Dirigent

Raymond Honing

Naast dirigent is Raymond Honing een begenadigd fluitist, die in vele concerten soleerde. Hij is o.a. eerste fluitist van Sinfonia Rotterdam. In 2007 richtte Raymond het barokensemble La Barca Leyden op en leidt dit gezelschap vanaf zijn speelstoel. Het ensemble verraste al met veel bijzondere muziekprojecten. Het bracht drie CD's uit, waarvan de laatste werd bekroond.

Raymond is eveneens docent aan het Conservatorium van Amsterdam. Naast talloze concerten in Nederland speelde hij op podia en festivals in Frankrijk, België, Duitsland, Tsjechië, Rusland, Hongarije, Oostenrijk, Scandinavië en Colombia.

Raymond is een liefhebber van de Franse componisten, een voorliefde die hij deelt met het Nieuw Kamerkoor Delft en die in deze uitvoering ruim aan bod komt.

Zangers

Wendy Roobol, sopraan

Wendy Roobol studeerde in 2004 af aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag. Tijdens een master specialiseerde zij zich in opera. In 2009 was Wendy laureaat bij de Stichting Nationale Vocalistenpresentatie. Door haar soepele, heldere en warme geluid leent Wendy's

stem zich voor repertoire van vroege barok tot moderne muziek voor zowel opera als de grote oratoria. Ze werkte met onder andere het Residentieorkest en het Promenadeorkest. Ze soleerde onder dirigenten als Jaap van Zweden en Reinbert de Leeuw. Wendy zong voor de opname van *Die Zauberflöte*

van Mozart (Briljant Classics). Ook is ze te beluisteren op een live registratie op CD van het Metropole Orkest, waar ze de titelsong van de film *Once Upon a Time in the West* zingt.

Michiel Meijer, bas-bariton

Michiel Meijer studeerde muziekwetenschap in Utrecht en aansluitend solozang aan het Conservatorium van Amsterdam. Hij zingt een breed repertoire, waaronder oratoria,

liederen en ensemblemuziek, van vroegrenaissance tot hedendaagse composities.

De afgelopen jaren zingt hij vooral muziek uit de 17e en 18e eeuw en specialiseerde hij zich in barokcantates en oratoria. Michiel

treedt als solist op met de Nederlandse Bachvereniging en zong bij het Festival Oude Muziek van Utrecht. Hij was te horen met kamermuziekensembles in onder andere Duitsland, Italië, Spanje en Zwitserland.

Daarnaast coacht hij zanggroepen en koren. Sinds oktober 2012 vormt hij samen met violiste Paulien Kostense de artistieke leiding van het Bach Ensemble Amsterdam.

Organist

Cees van der Poel

Cees van der Poel studeerde orgel onder andere aan het Sweelinck Conservatorium in Amsterdam en het Maastrichts Conservatorium. Hij schrijft voor het blad *het Orgel* en is adviseur bij de Katholieke Klokken- en Orgelraad. Hij was onder andere betrokken bij de restauratie van diverse kerkorgels. Cees geeft les en is dirigent van kamerkoor Akkoord (Hilversum). Daarnaast treedt hij op als solist, begeleider en in ensembles. Ook is hij cantororganist in Hilversum.

Componisten

Fauré

Gabriel Fauré (1845 - 1924), componist van o.a. veel piano- en kamermuziek en liederen, was een van de belangrijkste Franse componisten van zijn generatie, samen met zijn jongere tijdgenoten Debussy en Ravel.

Fauré studeerde onder meer bij Saint-Saëns aan de kerkmuziekschool in Parijs, waarna hij organist werd. Vanaf 1897 gaf hij compositieles aan het conservatorium in Parijs en werd in 1905 directeur van dit instituut. Maurice Ravel was zijn leerling.

Fauré wordt beschouwd als vernieuwer van de Franse religieuze muziek. Hij zocht een evenwicht tussen romantische gevoeligheid en strenge compositieregels. Zijn muziek klinkt ingetogen en fijnzinnig.

In de periode dat Fauré in de Parijse Madeleinekerk werkte, eerst als koordirigent,

daarna als organist, schreef hij zijn Requiem (1888), een van zijn meest uitgevoerde werken. De compositie, gebaseerd op de rooms-katholieke dodenmis, is opgebouwd rond het bekende Pie Jesu. In de teksten liet Fauré de hardste woorden weg of gaf deze een minder opvallende plaats, zoals 'Dies Irae' (dag van toorn) dat alleen in het Libera Me voorkomt.

Zijn opvattingen over de dood waren hoopvol: "Het is een vreugdevolle bevrijding, een verlangen naar geluk aan de andere kant van het graf, eerder dan een pijnlijke ervaring." Ondanks het overlijden van zijn ouders in 1885 and 1887, verklaarde hij dat hij het werk "zomaar" had geschreven, "voor het plezier, als ik dat zo mag zeggen."

Na de eerste versie uit 1888 breidde hij de compositie uit met het Offertorium, het Libera Me en In Paradisum. Ook voegde hij enkele instrumenten toe. De derde versie voor groot orkest verscheen in 1900.

Poulenc

Francis Jean Marcel Poulenc, in 1899 geboren in Parijs, was als componist vrijwel autodidact. Zijn eerste composities, die nog steeds veel gespeeld worden, verschenen rond zijn achttiende jaar, waaronder de liederencyclus *Le Bestiaire* op tekst van de avantgarde schrijver Apollinaire. Rond die tijd sloot hij zich aan bij de 'Groupe des Six', zes jonge Franse componisten die zich verzetten tegen de zware romantiek en de invloed van Richard Wagner. Hoewel deze groep snel uiteenviel, wordt het etiket 'Groupe des Six' nog steeds op de muziek van Poulenc geplakt: lichtvochtig, melodieus en humoristisch.

Van Poulenc wordt gezegd dat hij nieuwe melodieën wist te maken. In zijn muziek klinken vele grotere en kleinere thema's, zonder dat die diepgaand worden uitgewerkt. Poulenc schreef werken in vele muzikale genres. Hij overleed in 1963 en werd begraven op het beroemde Parijse kerkhof Père-Lachaise.

Saint-Saëns

Camille Saint-Saëns (1835 - 1921), geboren in Parijs, blonk in zijn jeugd al uit in piano spelen. Hij schreef zijn eerste symfonie toen hij achttien jaar was. Als muziekleraar raakte hij bevriend met zijn leerling Gabriel Fauré.

Saint-Saëns reisde veel en deed in het buitenland inspiratie op voor nieuwe composities. In 1886 componeerde hij 'Het Carnaval der dieren', de componist vond dit werk zelf niet serieus te noemen en verhinderde een uitvoering. In het buitenland genoot hij een aanzienlijk grotere populariteit dan in Frankrijk. Hij schreef slechts twee wereldlijke liederen, die ook vandaag worden uitgevoerd

Ravel

Maurice Ravel (1875 - 1937) was een Franse componist van Zwitsers-Baskische afkomst. Hij geldt met zijn landgenoot Debussy als belangrijk impressionist in de klassieke muziek. Ravel schreef opera's en balletten, orkest- en koorwerken en stukken voor piano en zang. Maurice Ravel studeerde piano aan het Parijse conservatorium, maar maakte de opleiding niet af. Hij keerde terug om bij Gabriel Fauré compositielessen te volgen. 'Pavane pour une infante défunte' (Pavane - een statische dans - voor een overleden Spaanse

prinses) voor piano schreef Maurice Ravel in 1899, in 1910 volgde een georquestreerde versie. Het stuk werd al gauw bijzonder populair, tot ergernis van Ravel zelf, die vond dat hij toch betere stukken had geschreven (die minder geliefd waren).

Teksten en vertaling

Saint-Saëns - Les fleurs et les arbres (1880)

Les fleurs et les arbres,
Les bronzes, les marbres,
Les ors, les émaux,
La mer, les fontaines,
Les monts et les plaines
Consolent nos maux.

Nature éternelle
Tu sembles plus belle
Au sein des douleurs,
Et l'art nous domine,
Sa flamme illumine
Le rire et les pleurs.

De bloemen en de bomen, al wat van brons, van marmer, van goud, van email is, de zee, de fonteinen, de bergen en de vlakten verzachten onze kwalen.

Eeuwigdurende natuur, jij lijkt mooier te midden van de pijn! En de kunst heerst over ons, haar vuur verlicht de lach en de traan.

Saint-Saëns - Calme des nuits (1880)

Calme des nuits, fraîcheur des soirs,
Vaste seintillement des mondes,
Grand silence des antres noirs

Vous charmez les âmes profondes.
L'éclat du soleil, la gaité,
Le bruit plaisent aux plus futiles;
Le poète seul est hanté.
Par l'amour des choses tranquilles.

Nachtelijke rust, koelte van de avonden, uitgestrekte fonkeling aan het firmament, grootse stilte van donkere dieptes, jullie bekoren elke ziel door en door. De schittering van de zon, de vrolijkheid en het lawaai doen de simpele zielen plezier; slechts de dichter is bezeten van de liefde voor verstillig.

Poulenc - La blanche neige, uit: sept chansons (1936),
tekst Guillaume Apollinaire

Les anges dans le ciel
L'un est vêtu en officier
L'un est vêtu en cuisinier
Et les autres chantent
Bel officier couleur du ciel
Le doux printemps longtemps après Noël
Te médaillera d'un beau soleil
Le cuisinier plume les oies
Tombe neige et que n'ai je
Ma bien aimée entre mes bras

*De witte sneeuw.
De engelen in de hemel. De een is als officier gekleed. De ander is als kok gekleed en de anderen zingen. "Mooie officier in hemelkleur. De zoete lente speldt je lang na kerst een fraaie zonnemedaille op." De kok plukt de ganzen. Kijk daar valt de sneeuw. En waarom nu, heb ik mijn lief niet in mijn armen. (vert. Rein de Vries)*

Poulenc - Tous les droits, uit: sept chansons (1936)
tekst Paul Éluard

Simule
L'ombre fleurie des fleurs
Suspendues au printemps,
Le jour le plus court de l'année
Et la nuit esquimau.
L'agonie des visionnaires de l'automne,
L'odeur des roses,
La savante brûlure de l'ortie.
Étends des linges transparents,
Dans la clairière de tes yeux.
Montre les ravages du feu,
Ses oeuvres d'inspiré,
Et le paradis de sa cendre,
Le phénomène abstrait,
Luttant avec les aiguilles de la pendule.
Montre les blessures de la vérité,
Montre les serments qui ne plient pas,
Montre toi.
Tu peux sortir en robe de cristal,
Ta beauté continue.
Tes yeux versent des larmes,
Des caresses, des sourires.
Tes yeux sont sans secret,
Sans limites.
Simule l'ombre fleurie des fleurs
Suspendues au printemps.

Alle rechten.

*Verbeeld de kleurige schaduw der bloemen aan de lente
opgehangen, de kortste dag van het jaar en de eskimonacht.
De doodsstrijd van de zieners van de herfst, de geur van rozen,
het wilde branden van de netel. Spreid doorzichtig linnen, in de
schittering van je ogen. Toon de schade die het vuur aanricht,
de werken van zijn inspiratie, en het paradijs van zijn as, het
onbelichaamde verschijnsel, dat met de wijzers van de klok
strijdt. Toon de kwetsuren van de waarheid, toon de preken die*

niet buigen, toon je. Al ga je in kristal gekleed, je schoonheid blijft. Jouw ogen plengen tranen, liefkozinger, 'n glimlach. Jouw ogen zijn zonder geheimen, zonder grenzen. Verbeeld de schaduw der bloemen opgehangen aan de lente. (vert. Rein de Vries)

Fauré - Requiem

1. Introitus en Kyrie

koor:

Requiem eternam dona eis, Domine:
et lux perpetua luceat eis.
Te decet hymnus, Deus, in Sion:
et tibi reddetur votum in Jerusalem.
Exaudi orationem meam,
ad te omnis caro veniet.

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

*Geef hen de eeuwige rust, Heer, en het eeuwige licht verlichte hen. U, God, komt een loflied in Sion toe, en U zal een gelofte afgelegd worden in Jeruzalem. Verhoor mijn gebed, tot U kome alle vlees.
Heer, ontferm U over ons. Christus, ontferm U over ons. Heer, ontferm U over ons.*

2. Offertorium

koor:

O Domine Jesu Christe, Rex gloriae,
libera animas defunctorum de poenis inferni, et de profundo lacu:

O Domine Jesu Christe, Rex gloriae, libera animas defunctorum
de ore leonis, ne absorbeat tartarus: O Domine Jesu Christe, Rex
gloriae, ne cadant in obscurum.

Heer Jezus Christus, Koning der heerlijkheid, bevrijd de zielen van alle gelovige overledenen van de straffen van de hel en van de diepe afgrond.

Heer Jezus Christus, Koning der heerlijkheid, bevrijd hen uit de muil van de leeuw, opdat de onderwereld hen niet verslindt en zij niet in de duisternis vallen.

bariton:

Hostias et prece tibi Domini laudis offerimus suscipe pro animabus illis quarum hodie memoriam facimus

Faceas, faceas Domine de morte transire ad vitam.
Quam olim Abrahae promisisti semini ejus.

Offeranden en gebeden van lof brengen wij U, Heer. Neem ze aan voor de zielen van hen die wij vandaag gedenken. Laat hen, Heer, van de dood overgaan naar het leven. Zoals Gij voorheen aan Abraham beloofd hebt en aan zijn nageslacht.

3. Sanctus

Sanctus, Sanctus, Sanctus,
Sanctus Dominus Deus Sabaoth,
Pleni sunt coeli et terra, gloria tua.
Hosanna in excelsis. Sanctus.

Heilig de Heer, de God der hemelse heerscharen. Vol zijn hemel en aarde van uw heerlijkheid. Hosanna in de hoge.

4. Pie Jesu

sopraan:

Pie Jesu Domine, dona eis requiem sempiternam

O lieve Heer Jezus, geef hen eeuwige rust.

5. Angus Dei

koor:

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem sempiternam.

Lam Gods, dat de zonden van de wereld wegneemt, geef hen rust.

Lam Gods, dat de zonden van de wereld wegneemt, geef hen

rust. Lam Gods, dat de zonden van de wereld wegneemt, geef hen
eeuwige rust.

6. Libera Me

bariton:

Libera me, Domine, de morte aeterna,
in die illa tremenda:

Quando caeli movendi sunt et terra: dum veneris judicare saeculum
per ignem.

Bevrijd mij, Heer, van de eeuwige dood op die verschrikkelijke
dag: wanneer de hemelen moeten wankelen en de aarde:
wanneer U de wereld zult komen oordelen met vuur.

koor:

Tremens factus sum ego et timeo, dum discussio venerit, atque
ventura ira.

Dies illa, dies irae, calamitatis et miseriae, dies magna et amara
valde.

Requiem aeternam dona eis Domine, et lux perpetua luceat eis.
Libera me, Domine, de morte aeterna, in die illa tremenda:

Quando caeli movendi sunt et terra: dum veneris judicare saeculum
per ignem.

Bang ben ik geworden en ik vrees, wanneer de beoordeling
zal komen en de toorn nabij is. Die dag, dag van toorn, van
rampspoed en ellende, grote en zeer bittere dag. Geef hen

eeuwige rust, Heer, en het eeuwige licht verlichte hen. Bevrijd mij, Heer, van de eeuwige dood op die verschrikkelijke dag. Wanneer de hemelen moeten wankelen en de aarde, wanneer U de wereld zult komen oordelen met vuur.

bariton en koor:

Libera me, Domine de morte aeterna.

Bevrijd mij, Heer, van de eeuwige dood.

7. In Paradisum

In paradisum deducant angeli:
in tuo adventu suscipiant te martyres,
et perducant te in civitatem sanctam Jerusalem.

Chorus angelorum te suscipiat,
et cum Lazaro quondam paupere aeternam habeas requiem.

Mogen de engelen u bij Uw komst het paradijs binnenleiden, en de martelaren u gunstig ontvangen, en u brengen naar de heilige stad Jeruzalem. Moge het engelenkoor u opnemen, en moge u, evenals Lazarus, ooit zo arm, eeuwige rust hebben.

Scratch Requiem Fauré

Genoten van het Requiem van Fauré? Wilt u ook graag (weer) eens dit prachtige stuk zingen? Doe dan mee met een uniek muziekevenement. Op 7 november vindt een 'Scratch' plaats van het Requiem van Fauré, opnieuw in de Hofkerk in Delft.

De repetities, samen met de zangers van het Nieuw Kamerkoor Delft, vinden plaats tussen 10:00 en 16:00 uur. De noten hebt u vooraf thuis ingestudeerd. Aansluitend om 16:30 uur vindt het concert plaats. Ook bij deze gelegenheid zullen we samen met een strijkersensemble, organist en twee solisten optreden. Geef u vandaag op of stuur een mail naar info@nieuwkamerkoordelft.nl.

Vrienden worden?

Als 'vriend' van het Nieuw Kamerkoor Delft steunt u ons en levert u een bijdrage aan het voortbestaan van ons koor en de zangkunst in Delft. Op die manier blijven wij in de gelegenheid om:

- Nieuwe kamerkoormuziek uit de 20e en 21e eeuw te zingen en de bekendheid ervan te vergroten onder het publiek;
- Concerten te organiseren;
- Compositieopdrachten te verlenen.

Steunt u ons met € 30,- per jaar, dan ontvangt u:

- Programma/uitnodigingen voor concerten;
- 1 vrijkaart voor een NKD-concert;
- Het digitale jaarverslag.

Voor een bedrag van € 50,- per jaar ontvangt u:

- Programma/uitnodigingen voor concerten;
- 2 vrijkaarten voor een NKD-concert;
- Het digitale jaarverslag.

U kunt eenvoudig vriend van het NKD worden door een mailtje te sturen naar info@nieuwkamerkoordelft.nl. Graag ontvangen wij uw naam, adres, telefoonnummer en het bedrag dat u wilt doneren per jaar. Met een mailtje kan het donateurschap op elk moment door u stopgezet worden.

Tekst: Loes Elshof - Opmaak: Anneke Dukker - Poster: Cora Cox